

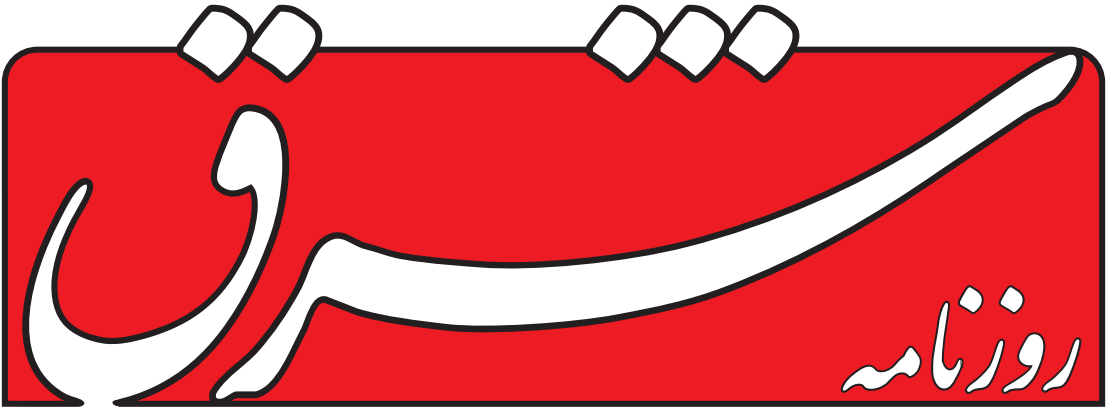
رئیس قوه قضاییه:

برای ۲۰ متهم پرونده صندوق ذخیره فرهنگیان احکام سنگینی صادر شد

گروه سیاست: رئیس قوه قضاییه درباره پرونده صندوق ذخیره فرهنگیان گفت: پرونده صندوق ذخیره فرهنگیان در دادگستری مورد رسیدگی قرار گرفت و حدود ۲۰ متهم داشت که احکام سنگینی برای آن‌ها صادر شد...

صفحه ۲

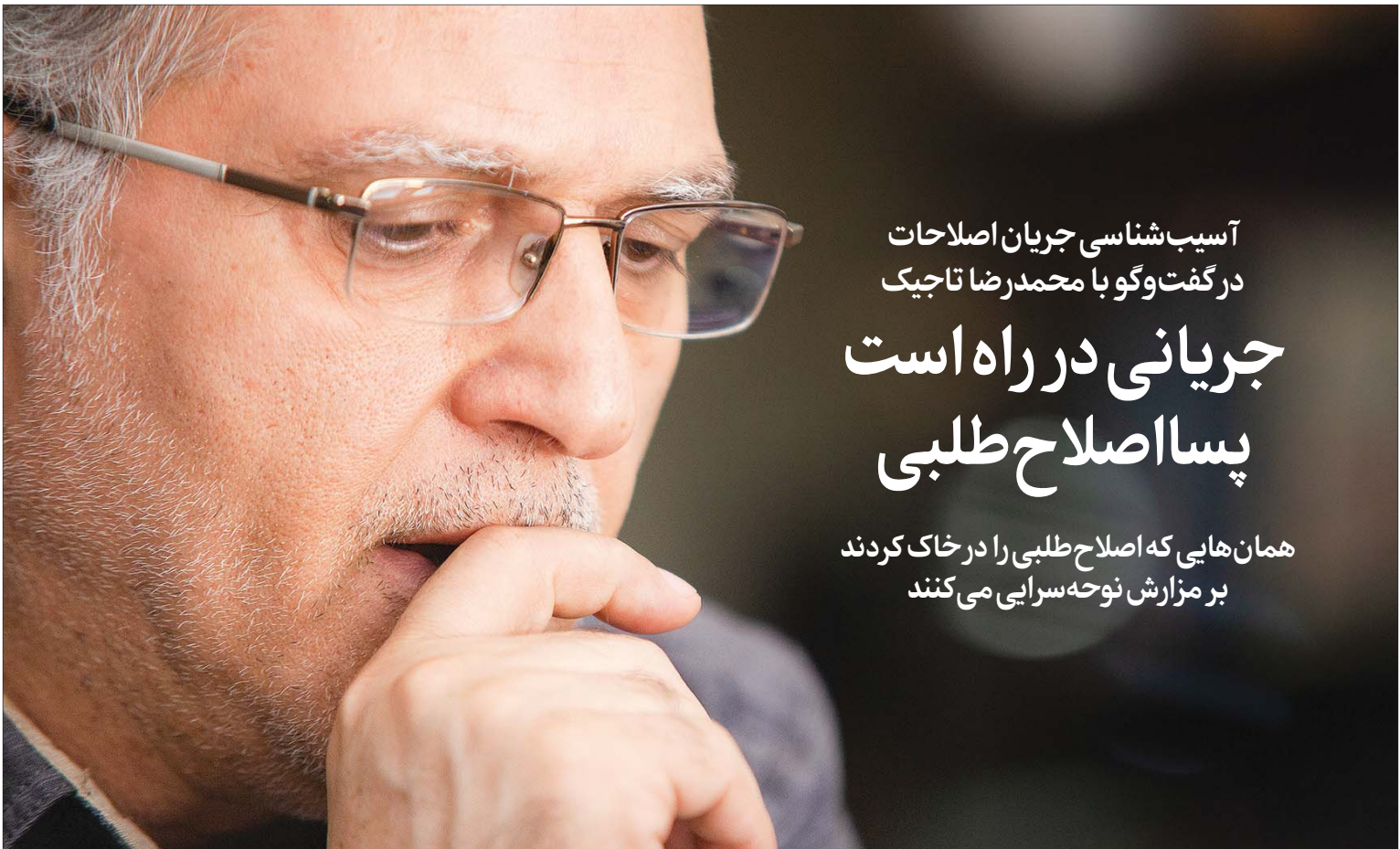
دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۹ • ۱۰ رمضان ۱۴۴۱ • ۴ می ۲۰۲۰

در سومین دادگاه رسیدگی به پرونده شهردار اسبق تهران مطرح شد

ناگفته‌های نجفی از قتل میترا استاد

صفحه ۱۱

آسیب‌شناسی جریان اصلاحات در گفت‌وگو با محمدرضا تاجیک

جریانی در راه است پسااصلاح‌طلبی

همان‌هایی که اصلاح‌طلبی را در خاک کردند بر مزارش نوحه‌سرایی می‌کنند

صفحه ۳

مرغشی:
امروز کشور نیاز به شخصیت‌ها و احزاب معتبری دارد

گروه سیاست: چندروز پیش غلامحسین کرباسچی در گفت‌وگویی باز هم موضع پیشین خود مبنی بر عدم رهبری خاتمی بر جریان اصلاحات را تکرار کرد که با واکنش‌های متفاوتی روبه‌رو شد. او این‌بار حتی پا را فراتر گذاشت و گفت که نباید با خاتمی...

صفحه ۲

سال هفدهم • شماره ۳۷۱۱ • ۱۶ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

۹۰ سال بعد از زلزله سلماس

مهدی زارع

به نودمین سالروز یکی از زلزله‌های مهم تاریخ زمین‌لرزه‌های ایران رسیدیم. در ۱۷ اردیبهشت سال ۱۳۰۹ در ساعت ۲:۰۴ بامداد زمین‌لرزه ویرانگری با بزرگی ۷.۲ رخ داد که موجب تخریب وسیع شهر سلماس و روستاهای اطرافش شد. نگارنده در همین روزنامه «شرق» و در روز بعد از زمین‌لرزه‌های قطور آذربایجان غربی (۹۸/۱۲/۴) توضیح داد که ناحیه یادشده بسیار لرزه‌خیز و محل توالی زمین‌لرزه‌های متعدد بوده است. ۹۰ سال قبل، روز قبل از زلزله اصلی سلماس، ساعت ۱۱ صبح شانزدهم اردیبهشت ۱۳۰۹، زمین‌لرزه‌ای با بزرگی ۵ رخ داد. پیش‌لرزه صبح شانزدهم اردیبهشت به هشت روستا و همچنین دیلمقان آسیب رساند و ۲۵ نفر را کشت. پس از آن دستور تخلیه ساکنان صادر شد و به همین دلیل تلفات زمین‌لرزه اصلی که سحرگاه ۱۷ اردیبهشت رخ داد، به دو هزار نفر محدود شد. این موضوع با هوشمندی استاندار و فرمانداران وقت امکان‌پذیر شد که با همان زلزله با بزرگی ۵ در میانه روز شانزدهم اردیبهشت، دستور تخلیه مردم را صادر کردند. وقتی زمین‌لرزه نیمه‌شب هفدهم اردیبهشت رخ داد، اکثر مردم بیرون از ساختمان‌ها بودند. انتظار می‌رفت در زمین‌لرزه اصلی، اگر پیش‌لرزه‌ای در کار نبود و تصمیم پیشگیرانه اجرا نشده بود، بسیار فراتر از این تعداد کشته می‌شدند. در این زلزله، دیلمقان، کهنه‌شهر و روستاهای اطراف به کلی تخریب شدند. بعد از زلزله، در شمال غربی ویرانه‌های دیلمقان، شهری جدید به مهندسی اسدالله خاور با مشورت مهندسان آلمانی احداث شد که از آن روز به بعد به نام شاهپور نامیده شد. این شهر -شاهپور- اولین شهر شطرنجی ایران مدرن بود که بعد از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ مجدداً نام تاریخی سلماس نامیده شد. زمین‌لرزه‌های با بزرگی ۵.۷ بامداد ۹۸/۱۲/۴ و بزرگی ۶ در عصر ساعت ۱۹:۳۰ همان روز در قطور آذربایجان غربی در نسوی دیگر مرز ایران و ترکیه در «باش‌قلعه» نیز موجب خرابی فراوان شد. در ۷۰ روز که از رخداد این زمین‌لرزه‌ها می‌گذرد، ۴۷۰ پس‌لرزه با بزرگی ۲ تا ۵ ثبت شده و ۲۴ پس‌لرزه با بزرگی بین ۴ تا ۵ نیز رخ داده و برآورد می‌شود که در صورت وجود شبکه لرزه‌نگاری با تعداد زیاد ایستگاه‌های لرزه‌نگاری در این ناحیه مرزی، در حدود دو هزار و ۷۰۰ پس‌لرزه با بزرگی ۲ تا ۳ بیشتر در این ناحیه رخ داده باشد. یکی از آخرین این پس‌لرزه‌ها -تا زمان نوشته‌شدن این یادداشت- در بامداد ۹۹/۲/۱۳ با بزرگی ۲.۵ رخ داد. مسئله مهم آن است که گسل زمین‌لرزه‌ای زلزله بامداد ۹۸/۱۲/۴ قطور با راستای شمال شرق- جنوب غرب و سازوکاری کششی، یک تلاقی با روند گسل با راستای شمال غرب- جنوب شرق در جنوب قطور دارد که موجب زلزله عصر ۹۸/۱۲/۴ با بزرگی ۶ شد. در واقع به نظر می‌رسد جنبایی گسل در زلزله اول، موجب تحریک گسل تلاقی با آن و حدود ۱۰ ساعت بعد از زلزله بامداد، موجب رخداد زلزله دوم با بزرگی ۶ شده باشد. این همان روندی است که در ادامه به سلماس می‌رسد و موجب زمین‌لرزه‌های ۱۶ و ۱۷ اردیبهشت ۱۳۰۹ سلماس هم شده است. این تلاقی‌ها از نظر تحریک رخداد زمین‌لرزه‌های اصلی بعدی همواره از نگاه زلزله‌شناسان حائز اهمیت فراوان‌اند. قطعات گسل زمین‌لرزه‌ای سلماس در نزدیکی شهر سلماس و مجاورت روستای ملحم و محل گورستان مسیحیان آشوری، به صورت یک افتگاه گسله با ارتفاع حدود دو تا چهار متر، هنوز بعد از ۹۰ سال دیده می‌شود. امروز جمعا در طول حدود ۱۶ کیلومتر می‌توان این گسل زمین‌لرزه‌ای را دنبال کرد و نگارنده در بازدیدهای سال ۱۳۷۳ و ۱۳۹۲ به بررسی میدانی این گسل پرداخته است.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

معجزه اقتصادی از نوع دوم

عددی عظمت این معجزه اقتصادی را به‌خوبی آشکار می‌کند. وقتی می‌شنوید فلان کلان‌سرمایه‌دار ۲۵ سال پیش کار خود را با یک سرمایه حداکثر ۲۰ میلیون تومانی شروع کرده و اینک سرمایه‌اش در مقیاس ۲۰۰ هزار میلیارد تومان ارزیابی می‌شود، می‌توانید با یک محاسبه ساده نرخ رشد سرمایه او را برآورد کنید: ۴۵ درصد در سال! البته با فرض اینکه او به‌عنوان یک شهروند مطیع قانون همه‌ساله مالیات و وجوه شرعی‌اش را هم پرداخته و حتی دستی در خیرات هم داشته است. می‌توانید متوسط نرخ سود ناخالصی سالانه او را در دامنه ۶۰ درصد شرق آسیا این عبارت بیشتر کاربرد پیدا کرد. در حال حاضر و پس از رشد سریع کره جنوبی، تایوان، هنگ‌کنگ، سنگاپور و چین، کشورهای دیگری مانند مالزی، تایلند و ویتنام نیز موفق شده‌اند یک «معجزه اقتصادی» جدید را محقق کرده و جایگاه خود را در رتبه‌بندی اقتصادهای بزرگ جهان به طرز محسوسی بهبود ببخشند. اما به نظر می‌رسد در اقتصاد امروز ایران باید کاریسر دیگری برای این عبارت تعریف کرد. در چند ده سال گذشته اقتصاد کشور ما با وجود قابلیت‌ها و ظرفیت بالای رشد اقتصادی، به دلیل فشار تحریم‌های ظالمانه با دشواری‌های جدی روبه‌رو شده است. در چنین شرایطی شاهد ظهور کلان‌سرمایه‌دارانی هستیم که مثلاً دو یا سه دهه پیش با کمترین سرمایه و نقدینگی فعالیت خود را آغاز کرده‌اند و اینک کل دارایی بازرگانان پیش‌کسوت و ریشه‌دار کشور در مقابل سرمایه آنان در حد یک شوخی جلوه می‌کند. به بیان دقیق‌تر، سرمایه آنان در این دوره با نرخ رشدی بسیار شگفت‌انگیز افزایش یافته است. امروز یک مثال

ناصر ذاکری
کارشناس اقتصادی

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

چالش گزارش دیوان محاسبات و نظام اداری شفاف

(هرقدر هم موجه باشد) دشوارتر می‌شود؛ بنابراین راه‌حل برون‌رفت دولت از وضعیت دامن‌گیر، در مقابله‌به‌مثل نخواهد بود، بلکه بهترین دفاع، تن‌دادن به قواعد و شیوه حکمرانی نوین و «بازسازی و بازنگری» در سیاست‌ها، روش‌ها و رویه‌های اداری و اجرایی خواهد بود. به بیانی برای آنکه دولت بتواند از آزمون اتهام‌ها و انتقادهایی مانند ناکارآمدی، فساد و نظایر آن رهایی یابد، باید استراتژی خود را براساس اصول «قانون‌مندی، شفافیت و محاسبه‌پذیری» قرار داده و به بازسازی و اصلاحات ساختاری و نهادی تن دهد.

۱- باید پذیرفت دولت در نظام جمهوری اسلامی سطره گسترده‌ای بر نظام اقتصادی دارد و از ثروت، دارایی و منابع بی‌شماری برخوردار است. بسیاری از افراد راه‌حل ارتقای طبقه و منزلت اجتماعی و بهبود وضعیت اقتصادی خود را نه در تلاش و کوشش برای شناخت فرصت‌های سرمایه‌گذاری و کارآفرینی اقتصادی می‌بینند، بلکه سریع‌ترین راه ممکن را از طریق نزدیک‌شدن به راهروهای مناصب و بهره‌مندی از مواهب دولتی جست‌وجو می‌کنند. هرگاه دولت بر اقتصاد هژمونی و سیطره یابد، طبیعتاً مجال تشکیل سرمایه‌گذاری مستقل بین خواهد رفت و رشد و توسعه اقتصادی مستقل کم‌رنگ می‌شود. به همین ترتیب سایر اعضای عادی جامعه هم به‌دلیل تزییق تصویر ذهنی از دولت قوی که به‌عنوان یک امر مسلم پذیرفته شده که این دولت اگر بخواهد و اراده کند می‌تواند از پس هر مشکلی برآید و تمام مسائل و مشکلات را حل کند.

حمید شجاعی
کارشناس مسائل اداری

دولت و دیوان محاسبات بر سر گزارش تقریب بودجه سال ۱۳۹۷ که به‌تازگی منتشر شده، با همدیگر اختلاف نظر پیدا کرده و مقامات اجرایی کشور گزارش تخلف ۴۰۸ میلیارد دلاری دیوان محاسبات در اختصاص ارز دولتی به واردات کالاهای اساسی را نادرست می‌خوانند. مردم گزارش‌های بانک مرکزی و مرکز آمار درباره نرخ تورم، رشد اقتصادی و بی‌کاری سالانه را مبتنی بر واقعیت جامعه نمی‌دانند؛ برخی از کارشناسان حوزه سلامت روند اعلام نرخ مرگ‌ومیر ناشی از بیماری کووید ۱۹ تقریباً خطی می‌خوانند و ادعای سرقت بانک اطلاعات هویتی ثبت احوال در فضای مجازی موحی از نگرانی را در جامعه برانگیخته است. این موارد نمونه‌هایی از برون‌دادهای نظام اجرایی کشور و نوع واکنش جامعه نسبت به آنهاست. این نشان از یک نارسایی بزرگ در عملکرد دولت دارد. امروزه که افزایش سواد و اطلاعات شهروندان با ظهور و بروز تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات، هم‌زمان شده و این سطح از آگاهی و دانش عمومی، شرایط را دگرگون کرده است. در این وضعیت دولت هرقدر هم تلاش کند، موارد منتسب به خود را به مسائلی مانند تحریم و فشارهای بین‌المللی یا سیاه‌نامی و کارشنکی گروه‌های مخالف داخلی مرتبط کند، کار نه‌تنها آسان نمی‌شود، بلکه باورپذیری دفاعیات

ادامه در صفحه ۴

تیتراها

«شرق» از مشکلات تخلیه بار در بنادر و بهای سنگین دموراز گزارش می‌دهد

هزینه ۹ هزار میلیارد تومانی توقف موقت کشتی‌ها

صفحه ۴

صدای مؤلفه در آمد

شخص شاخص برای ریاست مجلس میرسلیم است نه قالیباف

صفحه ۲

ادامه، تعویق یا کنسلی فوتبال در گفت‌وگو با کارشناسان

مسئله لیگ!

صفحه ۱۴

مغز متفکر اپوزیسیون دولت رجب اردوغان کیست

بانوی پرده‌نشین

سال گذشته وقتی احزاب اپوزیسیون ترکیه خودشان را جمع و جور کردند و توانستند حزب حاکم عدالت و توسعه را در انتخابات شهرداری بیشتر شهرهای ترکیه شکست دهند، اکرم امام اوغلو، به عنوان شهردار منتخب ترکیه بیشترین توجه‌ها را به خود جلب کرد و کمتر رسانه بین‌المللی‌ای متوجه زنی شد که درست پشت سر امام اوغلو ایستاده بود؛ او که انکار برای کنارزدن رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری فعلی ترکیه خیز برداشته است. البته «جانان کفتانچی اوغلو»، این بانوی موتورسوار، چپ‌گرا، فمینیست و حامی همجنس‌گرایان از دید رسانه‌ها، حامیان و منتقدانش در ترکیه پنهان نمانده است. کفتانچی اوغلو در خانه عضوی کلیدی برای پیروزی حزیش، حزب جمهوری‌خواه خلق، در مقابل اردوغان شناخته می‌شود. او برای مردم بت‌شکنی خستگی‌ناپذیر و در ۴۸ سالگی نماد تغییر نسل در حزبی است که پیش‌تر مردان در آن قدرت را در دست داشتند. سبک سیاست‌ورزی او حتی رویکردی روشن در رد سیاست‌های حزیش است؛ حزبی که شدیداً از نظر ایدئولوژیک به اندیشه‌های مصطفی کمال آتاتورک، بنیان‌گذار ترکیه نوین وابسته است. کفتانچی اوغلو هیچ‌وقت به خاطر مخالفت با حزیش شرمسار نبوده بلکه با این مخالفت‌ها و تزییق اندیشه‌هایش به حزب جمهوری‌خواه خلق توانست استراتژی انتخاباتی جدیدی برای این حزب تبیین کند و باعث تداوم پیروزی‌های آن شد؛ مسئله‌ای که او را به هدف جدیدی برای ختم اردوغان و حزیش تبدیل کرد. جانان کفتانچی اوغلو در روستای کوچکی در نزدیکی دریای سیاه و در کنار مادری خانه‌دار و پدري معلم بزرگ شده است. او خودش را این چنین معرفی می‌کند: «من یکی از صدها هزار شهروند ترکی هستم که در روستا به دنیا آمد و در فقر بزرگ شده است اما به لطف برخورداری از فرصت‌های برابری که کشورم برایم فراهم کرد، تبدیل به کسی شدم که بابتش متشکرم.»

صفحه ۷

قابل توجه هنرمندان، نویسندگان، روزنامه‌نگاران

مدیران و مخاطبان فرهیخته روزنامه شرق

سررسید «فرهنگ، هنر و رسانه» ویژه سال ۱۳۹۹ روزنامه شرق منتشر شد. این سررسید، ویژگی‌های منحصر به فردی نسبت به سرسیدهای معمول دارد و اطلاعات آن در تمام سال، مورد استفاده اهالی فرهنگ و هنر و روزنامه‌نگاران قرار خواهد گرفت. بسیاری از مناسبت‌های این سررسید برای نخستین بار است که در قالب یک سررسید منتشر می‌شود، همچنین ۵۰ چهره تأثیرگذار قرن نیز با انتشار تصویرشان معرفی شده‌اند.

برای تهیه سررسید با شماره‌های
۰۹۱۲۳۰۲۵۷۱۹-۸۸۹۰۳۵۴۸
تماس بگیرید